

Σοφία Δερμιτζάκη: Ο κόσμος στην επαρχία έχει ανάγκη από καλό, ποιοτικό θέατρο

 townsendia.gr/2018/05/blog-post_77.html

Από την Κρήτη έρχεται η Θεατρική Συντροφιά Ηρακλείου για να μας παρουσιάσει τα έργα 'Γράμματα σ' ένα φίλο Γερμανό', το αντιπολεμικό άτυπο μανιφέστο του Αλμπέρ Καμύ. Μετά τις επιτυχημένες παραστάσεις στην Κρήτη, αλλά και στην Αθήνα και ύστερα από τις πολύ καλές κριτικές για τη σκηνοθεσία και την ερμηνεία εξασφαλίσαμε για τους αναγνώστες της Townsendia συνέντευξη με την εξαιρετική **Σοφία Δερμιτζάκη**, πρωταγωνίστρια αλλά και σκηνοθέτις της παράστασης.

Είστε η ερμηνεύτρια του μονολόγου «Γράμματα σ' ένα φίλο Γερμανό», του Αλμπέρ Καμύ. Πείτε μας λίγα λόγια το έργο...

Ο Καμύ γράφει τις τέσσερις αυτές επιστολές την εποχή που η Γαλλία βρίσκεται υπό γερμανική κατοχή, από τον Ιούλιο του 1943 έως και τον Ιούλιο του 1944. Μιλάει απευθυνόμενος στους Γερμανούς εννοώντας τους Ναζί και μιλάει ο ίδιος εκ μέρους όλων των Ευρωπαίων και όχι μόνο των Γάλλων. Τα Γράμματα σ' ένα φίλο Γερμανό, είναι ένα βαθύ κατηγορώ στη ναζιστική Γερμανία και στον τρόπο που αντιμετώπιζαν οι Γερμανοί την Ευρώπη, αλλά και όλο τον κόσμο. Ακόμα και στο έργο του όμως αυτό, ο Καμύ έχει δώσει πανανθρώπινες και παγκόσμιες διαστάσεις. Στην εισαγωγή του βιβλίου του γράφει ότι "κάθε αναγνώστης που θελήσει να διαβάσει τα Γράμματα σε ένα φίλο Γερμανό πρέπει να τα διαβάσει ως ντοκουμέντο του αγώνα ενάντια στη βία". Μιλάει για μια Ευρώπη που έχει χάσει τις πνευματικές και ηθικές της αξίες, και η οποία είναι βουτηγμένη στην απελπισία και τη βαρβαρότητα του πολέμου. Οι αξίες, όπως η δικαιοσύνη, η ελευθερία, η αλληλεγγύη, η αγάπη για την χώρα του και τον άνθρωπο, είναι αδιαπραγμάτευτες, στο έργο του Καμύ. Κατορθώνει να καταδείξει ότι η ελευθερία συγκρούεται πάντα με την εξουσία και ότι ο παραλογισμός, θα ηττηθεί τελικά από τη δύναμη του πνεύματος. Ορθώνει έναν ισχυρό λόγο απέναντι στο «αιματοκυλισμένο μέλλον». Στην παράσταση μας μια γυναίκα, φυλακίζεται για τα πιστεύω της, αλλά δεν χάνει το κουράγιο της και παλεύει να μιλήσει για όλο αυτό τον παραλογισμό του πολέμου, μέχρι το τέλος, με όσες δυνάμεις της έχουν απομείνει.

Ποια ήταν η αφορμή που ώθησε την ομάδα να επιλέξει το συγκεκριμένο έργο και τι ήταν αυτό που σας συγκίνησε περισσότερο;

Από τις πρώτες κιόλας σελίδες, άρχισα να το φαντάζομαι, ως ένα θεατρικό μονόλογο. Σε αυτό βοήθησε το γεγονός ότι είναι γραμμένο σε Α' πρόσωπο, κάτι που το καθιστούσε άμεσο και ζωντανό κι επιπλέον αυτός ο βαθύς συναισθηματικός λόγος του, που εμπεριέχεται σε όλα του τα έργα. Μέσα από αυτή τη γενναιοδωρία μιας ευγενούς

γλώσσας που πάντα τον διακρίνει, το έργο του καθίσταται επίκαιρο παρά ποτέ. Η σκέψη αυτή του τόσο μεγάλου διανοητή, όπως υπήρξε ο Καμύ, μοιάζει να είναι προφητική και ταυτόχρονα διαχρονική, καθώς διαβάζοντας αυτό το κείμενο ο σημερινός αναγνώστης δεν βλέπει μόνο μπροστά του τη γερμανική αντίληψη της εποχής του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, βλέπει παράλληλα και τη σημερινή εποχή. Το αιματοκυλισμένο μέλλον που οραματίστηκε ο Καμύ δεν είναι αυτό που βίωσε ο άνθρωπος στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, αλλά η δραματική κατάσταση στην οποία έχει επέλθει η Ευρώπη κι όλος ο κόσμος σήμερα. Αυτό ήταν που με παρακίνησε. Ν' ακουστεί αυτός ο λόγος, μέσα από μια θεατρική παράσταση, απέναντι στον παραλογισμό που βιώνουμε καθημερινά.

Τα «Γράμματα σ' ένα φίλο Γερμανό» αποτελούν ένα ντοκουμέντο ενάντια στη βία. Κατά πόσο μπορεί η τέχνη να αλλάξει σκέψεις και να μεταμορφώσει συνειδήσεις;

Μπορεί να διαμορφώσει, μπορεί να μετακινήσει συνειδήσεις. Δεν ξέρω πόσο εύκολο είναι να αλλάξει βαθιά ριζωμένες σκέψεις και νοοτροπίες... Η τέχνη, είναι ένα πάρε-δώσε. Παίρνεις κάτι μαζί σου, αλλά αφήνεις κιόλας, προκαταλήψεις, ταμπού, δογματισμούς. Σε μετακινεί από την καρέκλα σου, αλλά για να αλλάξεις συνειδήσεις, πρέπει ο τρόπος ζωής σου να επαναπροσδιοριστεί κι εκτός μιας αίθουσας τέχνης.

Οι επιστολές του Αλμπέρ Καμύ, ένα αντιπολεμικό κείμενο. Μάλιστα ο ίδιος μετά την απελευθέρωση αρνήθηκε την επανέκδοσή τους χωρίς να πει τι αντιπροσωπεύουν. Για εσάς τι σημαίνουν αυτές οι επιστολές;

Είναι τα λόγια ενός διανοητή, στην απλή γλώσσα ενός γράμματος. Είναι μια αντίσταση της διάνοησης, της αγάπης για την ομορφιά, το πνεύμα και την ελευθερία, απέναντι στο ναζισμό, αλλά και κάθε ολοκληρωτική σκέψη, που επιφέρει βία και που τόσο έντονα τη βιώνει ο άνθρωπος καθημερινά, σε κάθε έκφραση της ζωής του. Το ευρωπαϊκό πνεύμα που «αποδεικνύει κάθε άνοιξη, πως υπάρχουν πράγματα, που δεν μπορείτε να τα πνίξετε στο αίμα»...

Το έργο, όπως προαναφέρθηκε, βασίζεται σε επιστολές του Αλμπέρ Καμύ, ο οποίος απευθύνεται σε ένα φανταστικό φίλο, κατά την διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Σύμφωνα με τον Sigmund Freud ο ανθρώπινος νους, σε καταστάσεις απελπισίας και πανικού, επινοεί φανταστικά πρόσωπα για να νιώθει συντροφικότητα και συμπαράσταση και παρόλο που γνωρίζει ότι πρόκειται για δημιούργημα φαντασίας νοιώθει δίπλα του τον άνθρωπο που επινόησε. Η επινόηση στην περίπτωση του Καμύ, κατά τη γνώμη σας, τι σκοπό είχε;

Η απεύθυνσή του στο φίλο Γερμανό, στην περίπτωση του Καμύ, έχει συμβολικό χαρακτήρα. Ο Καμύ απευθύνεται στους Γερμανούς, που αντιπροσωπεύουν το ναζισμό. Όταν λέει «εσείς», εννοεί τους ναζί. Δεν είναι, λοιπόν, μόνο ένας φανταστικός φίλος, είναι μια ολόκληρη ιδέα, ένας ολόκληρος τρόπος σκέψης, μια κοσμοθεωρία. Θα μπορούσε κανείς να πει ότι, ο Καμύ, θα απευθύνονταν στον ίδιο παραλήπτη και σήμερα. Θα ήταν όμως μια άποψη κενή και επιφανειακή, κατά τη γνώμη μου. Το κύμα του φασισμού βλέπουμε να ίπταται πάνω από ολόκληρο τον κόσμο και να υπερκαλύπτεται από δημοκρατίες, που ολοένα και περισσότερο αποτελούν κακέκτυπα δημοκρατίας».

Λέγεται ότι ο μονόλογος είναι από τα δυσκολότερα είδη στην υποκριτική μιας και ο ηθοποιός βρίσκεται μόνος του επί σκηνής και δεν έχει ως "στήριγμα" κάποιον συνάδελφό του. Εσάς πόσο δύσκολο σας φάνηκε να ερμηνεύσετε και να παρουσιάσετε έναν μονόλογο και μάλιστα με αυτό το κείμενο;

Ένας μονόλογος είναι μια πολύ μοναχική διαδικασία. Είσαι μόνος, δεν έχεις πού να πιαστείς και να σωθείς, παρά μόνο από τον ίδιο σου τον εαυτό. Είναι μια ισορροπία λεπτή. Χρειάζεται απόλυτη προσήλωση και γείωση σε αυτό που καλείσαι να κάνεις. Επιπλέον, είναι πιο δύσκολο να κρατήσεις το ενδιαφέρον του κοινού.

Το έργο ανέβηκε εκτός της Κρήτης και στην Αθήνα. Ποια ήταν η αντίδραση του κοινού σε ένα ομολογουμένως "βαρύ" κείμενο; Το κοινό εισέπραξε όλα αυτά που θέλατε να δώσετε μέσα από την ερμηνεία σας;

Το κοινό αγκάλιασε την παράσταση, περισσότερο από ότι φανταζόμασταν, και ειδικά στην Κρήτη, που δεν είναι συνηθισμένο, σε τέτοιου είδους εγχειρήματα ακόμη. Το μεγαλύτερο κέρδος, νομίζω είναι ότι μετά το τέλος της παράστασης, οι θεατές δεν έφευγαν από τις θέσεις τους. Πολλοί μάλιστα μας έλεγαν «πυροβοληθήκαμε».

Πόσο σημαντικό είναι για ένα απομακρυσμένο νησί η ύπαρξη θεατρικών ομάδων ειδικά όταν αυτές παρουσιάζουν την εξαιρετική δουλειά τους σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη;

Είναι πολύ σημαντικό! Ο κόσμος στην επαρχία έχει ανάγκη από καλό, ποιοτικό θέατρο. Τα τελευταία χρόνια μάλιστα κυνηγάει τις καλές παραστάσεις και αυτό είναι πολύ ενθαρρυντικό, αν σκεφτεί κανείς, ότι ειδικά το Ηράκλειο, θα μπορούσε πριν λίγα χρόνια να χαρακτηριστεί η πόλη του σκυλάδικου! Όσο για εμάς, που ζούμε κι εργαζόμαστε τώρα πια στην Κρήτη, είναι πολύ ευεργετικό, να μπορούμε να παρουσιάσουμε τη δουλειά μας κι εκτός των στενών ορίων του νησιού μας. Και είναι μεγάλη υπόθεση, που στην προκειμένη περίπτωση, το Κρατικό Θέατρο, μας δέχτηκε και άνοιξε τις πόρτες του για την ομάδα μας. Για μια ομάδα, όπως είπατε κι εσείς, από ένα απομακρυσμένο νησί!

Το έργο παρουσιάζεται από τη Θεατρική Συντροφιά Ηρακλείου (ΘΕ.Σ.Η.). Θα θέλατε να μας μιλήσετε για την όμορφη συντροφιά του Ηρακλείου;

Η Θεατρική Συντροφιά Ηρακλείου, είναι ένας πολιτιστικός σύλλογος, που ιδρύθηκε, το 2012, από ανθρώπους επαγγελματίες του θεάτρου, στην πόλη του Ηρακλείου. Το 2012, ήταν και η πρώτη χρονιά που μετακόμισα στο Ηράκλειο, μετά από πολύχρονη διαμονή μου στην Αθήνα. Έγινα μέλος του συλλόγου και τότε ανεβάσαμε την πρώτη μας παράσταση. Έκτοτε έχουν ακολουθήσει κι άλλες συνεργασίες. Τα τελευταία χρόνια, όλο και περισσότεροι καλλιτέχνες, έχουμε επιστρέψει στο Ηράκλειο, από την Αθήνα, αλλά και από το εξωτερικό, προσπαθώντας να παραγάγουμε πολιτισμό στην πόλη μας, αλλά κι έξω από αυτήν. Η ιδέα ξεκίνησε από την ανάγκη μας, να υπάρξει μια σκεπή, κάτω από την οποία, θα μπορούν να δράσουν και να δημιουργήσουν, όχι μόνο ηθοποιοί και σκηνοθέτες, αλλά μουσικοί, χορευτές, χορογράφοι.

Σύμφωνα με προηγούμενη συνέντευξή σας είχατε ανέκαθεν προτίμηση σε ιστορίες και όχι παραμύθια και σας άρεσε ιδιαίτερα να ακούτε ιστορίες της κατοχή και της χούντας από την οικογένειά σας. Σας έχει περάσει από το μυαλό να γράψετε ένα δικό σας κείμενο βάση αυτών των αφηγήσεων;

Πολλές φορές! Το γράψιμο είναι κάτι που με γεμίζει πολύ. Γράφω για προσωπική ευχαρίστηση και ανακούφιση προς το παρόν. Έχω κάποιες ιδέες, αλλά δεν έχουν μεστώσει ακόμα.

Κλείνοντας, θα θέλατε να μας πείτε για τα μελλοντικά σας σχέδια;

Ήδη το καλοκαίρι και το φθινόπωρο θα παρουσιάσουμε την παράσταση «Μη σκοτώνεις τη μαμά» της Σάρлот Κήτλν, που παρουσιάσαμε την άνοιξη στο Ηράκλειο, σε σκηνοθεσία δική μου και ευελπιστούμε να ταξιδέψει. Το χειμώνα θα έχω τη χαρά να ερμηνεύσω ένα μονόλογο, για τη ζωή της Ρωσίδας ποιήτριας, Μαρίνα Τσβετάγιεβα, σε σκηνοθεσία Κωνσταντίνας Πάλλη, που θα ταξιδέψει σίγουρα, όχι μόνο εκτός Κρήτης, αλλά και εκτός Ελλάδος.

Συνέντευξη: **ΑΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ**

Για περισσότερες πληροφορίες για την παράσταση ακολουθήστε τον παρακάτω σύνδεσμο: **'Γράμματα σ' ένα φίλο Γερμανό' του Αλμπέρ Καμύ στο Μικρό Θέατρο της Μονής Λαζαριστών**

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΝΕΑ ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΣ ΣΤΟ FACEBOOK!